

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Antwoord op schriftelijke vragen van GroenLinks over Huisvesting van arbeidsmigranten.

Kernboodschap

In samenwerking met de 18 regiogemeenten van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen wil de gemeente Wijchen voldoende huisvesting van goede kwaliteit voor arbeidsmigranten die in de regio werken faciliteren. Hiermee borgen wij tegelijkertijd een gelijk speelveld voor marktpartijen die huisvesting willen realiseren en weren wij malafide partijen en praktijken.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
17 december 2020	53094: Motie 5 In kaart brengen situatie arbeidsmigranten in Wijchen
24 mei 2022	Zaaknummer 53094: Informatienota regionaal beleidskader arbeidsmigranten

Antwoord van het college

In navolgende tekst beantwoorden wij de gestelde vragen.

- 1. Gemeente Wijchen heeft de wens om voldoende huisvesting van goede kwaliteit te faciliteren voor arbeidsmigranten die in de regio werken. Wat doet de gemeente concreet om dit te realiseren?**

Antwoord

In navolging van het regionaal beleidskader, stellen wij op dit moment een lokaal beleidskader huisvesting arbeidsmigranten op. Hierbij benoemen wij zes programmalijnen als kaders voor het nieuwe beleid. Na vaststelling van het beleidskader door de gemeenteraad worden de onderliggende bouwstenen uitgewerkt in concrete maatregelen. Een voorbeeld is de registratie van de arbeidsmigranten (zie ook vraag 4). Dit doen wij niet alleen. Wij werken samen met de 17 andere gemeenten van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen onder aansturing van een regionale projectleider. De regio ondersteunt de regiogemeenten in de uitvoering van de voorgestelde maatregelen en het biedt uniforme uitgangspunten voor lokaal beleid. Verder wordt samengewerkt met marktpartijen, zoals werkgevers, huisvesters en uitzendbureaus. Regionaal wordt hiervoor een zogenaamd 'aanjaagteam' geformeerd. Er is een bestuurlijke stuurgroep ingericht, waarin portefeuillehouder economische zaken zitting heeft.

- 2. Wanneer is er sprake van 'voldoende huisvesting van goede kwaliteit'?**

Antwoord

De meeste arbeidsmigranten maken voor hun huisvesting gebruik van het aanbod van huisvesters: de uitzendbureaus of bedrijven waarvoor zij werkzaam zijn. Het bieden van goede en voldoende huisvesting is primair dan ook een verantwoordelijk van de

marktpartijen. De gemeenten willen dit faciliteren en werken samen om de kwaliteit van huisvesting in de hele regio te verbeteren door uniforme kwaliteits- en beheereisen te stellen en de inschrijving van arbeidsmigranten te bevorderen zodat het werkelijke aantal arbeidsmigranten dat in de regio woont in beeld komt en het aanbod van huisvesting hierop kan worden afgestemd.

3. Wat zijn hiervoor de criteria en wat is de planning?

Antwoord

Het lokaal beleidskader heeft - naast oog voor de ruimtelijke kaders die bij huisvesting komen kijken - een integraal karakter door aandacht te geven aan de volgende 6 speerpunten:

1. Kwaliteit- en beheereisen van nieuwe huisvesting;
2. De controle en handhaving daarop;
3. Voorstellen voor verbetering van de registratie;
4. Kaders voor communicatie richting omwonenden én arbeidsmigranten;
5. Bevordering van de zelfredzaamheid en de ontwikkelkansen van arbeidsmigranten, en
6. Versterking van de regionale bestuurlijke en ambtelijke samenwerking.

In het beleidsplan zijn deze 6 kaders vertaald in 13 maatregelpakketten (bouwstenen). Na vaststelling van de kaders werken wij de bouwstenen uit in concrete maatregelen. Dit in samenwerking met de regio. Wij verwachten in de tweede helft van 2023 de maatregelen te hebben uitgewerkt.

4. De gemeente geeft aan de registratie van arbeidsmigranten te willen verbeteren. Hoe gaat gemeente Wijchen dit doen?

Antwoord:

Om een sluitend registratieproces in te richten is het van belang dat inschrijving in de Basisregistratie personen (BRP: voor arbeidsmigranten die langer dan vier maanden hier verblijven) of Registratie Niet-ingezetenen (RNI: voor arbeidsmigranten die korter dan vier maanden hier verblijven) gestimuleerd wordt. Dit door het maken van op maat gemaakte afspraken met huisvesters om inschrijving in BRP te vergemakkelijken. Voor de uitsluitend in het RNI-ingeschrevenen is daarnaast een digitaal nachtregister (vergelijkbaar met het nachtregister voor toeristische overnachtingen) noodzakelijk. Dit maakt het voor onze gemeente ook mogelijk om een uniforme verblijfsbelasting te heffen waarmee inkomsten gegenereerd worden over én voor tijdelijke arbeidsmigranten. De bouwsteen registratie wordt nader concreet uitgewerkt.

5. Kan het college concrete voorbeelden noemen van deze onwenselijke situaties?

Antwoord

De vraag naar goede huisvesting is groot en het aanbod is nu beperkt. Dit betekent dat er onwenselijke situaties kunnen voorkomen, zowel voor de omgeving als voor de arbeidsmigranten zelf. Krapte op de markt roept te hoge huurprijzen en risico op uitbuiting op. Feit is echter dat er nog te weinig alternatieven zijn waardoor ook uitzendbureaus genoeg moeten nemen met - te dure - kamerverhuurpanden of andere oplossingen. Vandaar onze wens om voldoende huisvesting van goede kwaliteit voor arbeidsmigranten die in de regio werken te faciliteren.

Dat een deel van de arbeidsmigranten niet staat ingeschreven, veroorzaakt eveneens een aantal problemen. Ten eerste hebben wij onvoldoende zicht op waar men woont, waardoor er onwenselijke huisvestingssituaties kunnen ontstaan omdat wij niet goed

kunnen controleren en handhaven. Ten tweede weten wij in het geval van calamiteiten niet precies hoeveel mensen er in een bepaald pand zijn gehuisvest. Daarnaast is het voor ons (en de regiogemeenten) onbekend wat de actuele vraag naar huisvesting is. Voor de arbeidsmigrant geldt specifiek dat wanneer wij geen contact kan krijgen met ongeregistreerde arbeidsmigranten, de afhankelijkheidsrelatie tussen de arbeidsmigrant en werkgever/uitzender wordt vergroot. Daarnaast ontvangen arbeidsmigranten als zij zich niet inschrijven geen activeringscode voor een DigiD, dat de toegang tot medische en maatschappelijke voorzieningen bemoeilijkt.

6. Wat doet de gemeente om deze onwenselijke situaties op te lossen en/of te voorkomen?

De overlast vanuit arbeidsmigranten binnen onze gemeente is beperkt. We willen een veilige woonsituatie creëren voor alle arbeidsmigranten, we ontwikkelen lokaal beleid hoe we dit gaan doen.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.